

Metams 10 r., pusmečiui 5 r.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 70
kap., 1 mėnesiui 95 k.

UŽSIENIUOSE

metams 15 r.; 6 mėnesiams
(pusmečiui) 8 rb.; 3 mėne-
siams 4 rb.

Adreso keitimas — 50 kap.

SKELBIMAI:

Petite eilė (4 skiltys prie
tekstą 90 k., po teksto 40 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
15k.—Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 15 k.

REDAKCIJOS

ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g-lė.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. diena
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
10 kap.

Metai III.

Petrapilis, 1917 m. rugpjūčio 6 d.

№ 57 (186).

Stojamieji egzaminai

i berniukams ir mergaitėms „ŽIBURIO“ progimnazija

I, II ir III klases prasidės rugpjūčio 28 d.

Mokslo pradžia rugsėjo 1 d. Prašymai su Komitetų liudijimais ir kitais dokumentais galima į duoti prieš pat egzaminus.

Nuo pradžios šių mokslo metų kviečiami progimnazijon: kunigas kapelionas ir mokytojai (-jos) matematikai, naujosioms kalboms, dainavimo ir kitiems dalykams.

Adresas: Ярославль, Петровская ул., № 42, Завѣдующему Ли- товской прогимназии.

234—1

Petrapilis, rugpjūčio 6 d.

Ar ir kas sudarys Lietuvių valstiją.

Ne taip jau senai, nors man tai rodo atsitikus kunigaikščio Uteno laikais, teko man aplankyti vienas Lietuvos pilietis, tokios inteligencijos, kuriai lygi vargu rasti; bet skeptikas. Daug mokslo gavęs, daug svieto matęs, kunigu tapęs, visdelto liko jis grynu lietuviu netikėliu.

Kas nėra susidūręs su tais mūsų sodžiaus, filozofais, kurie į kabinimąsi betko nauja ir drąsaus paniekinimo moja ranka, šlykščiausia atsiviepdami ir dar šlykščiau išsitardami:

— Š—š—š... nei bus kas iš to, nei niek...

Pažinęs Europos ir Amerikos pažangą, taikindamas ją prie lietuvių, kurių tarės taip pat kiauurai perprantęs, skaitė juos gyvais nabašninkais ir ne pirštu nejudino jiems atgaivinti.

— Š—š—š... nei bus kas iš to, nei niek...

Pasisveikinę ir vienas kitu pasi- džiauge, ėmėva vienas antro gyvenimo pasportų žiūrėti.

— Na, tai ir ką sveikas draugas beveiki? (Kunigavimo neskaitėva „veikimu“).

— Ką gi daugiau? Kaip ir pirma: rašau, leidžiu laikraščius: „Apžvalga“, „Tėvynės Sargai“, „Žinyčia“, „Vilniaus Žinias“, „Viltį“. Ieškau, štai, padėjėjų rašyti ir leisti: kas plunksna, kas kap- šiuku. Neaplenkiau nei tavęs...

Meilus buvęs draugo veidas ūmai iškrypo šlykščiausia satyra pašaipa ir jis prapliupo bepročio juoku. Kvatojos, taip atsilozdamas kad net stebėjau, kaip jis bepastovi, tik šlikę ranka pri- laikydamas; o kojas taip augštai kilojo, lyg norėdamas, kad ir jo kojų žirkles kuoplačiausiai juoku žiobčiotų.

— Laikraščius — lietuviams... kva- kva, kva-kva-kva! Nedavus pirma abė- cėlės, stačiai — laikraščius... kva-kva, kva-kva-kva!...

Sočiai atsikvatojęs ir šonais iš pri- lismo dumdamas, virto ant kanopos ir kitaip ėmė žiūrėti į piktai nustebusį mane. Dabar jo veidas susidarė į sen- timentalią bevilčio pasigailėjimą, kaip gailimės pusgalvio, kurs, nieko neišma- nydamas, gražiai klieda.

Mačiau veltui mėginsias įtikinti ir pamokyti šį viršproti netikėlį, kurio iš- mintis išmonės nepaveja.

Kitur senas dėdė leidė savo sese- rėną į augštuosius užsienių mokslus. Išėjęs mokslus seserėnas vieton liudy- mo pakišo dėdei lietuvišką gražią vi- zitinę kortelę: „Daktaras Filozofijos N. N.“ Kad seserėnas būtų atvežęs paliudymą, jog jis ir tai užmiršo užsie- niuose, ko buvo pramokęs tėvynėje, nebūtų tiek užgavęs savo geradarijo dėdės, kiek užgavo tuo „lietuviškuoju“ daktaru.

Dėdė taip nusiminė, kad ir pykti...

tus laiko ir tiek pat tukstančių pinigų. Beviokė jo ranka nukrito drauge su korta ant kelio.

— Ir kam gi tu, nabagėli, „tai“ pa- rodysi? — Beistare balsu, kokių dau- kentės Jobas turėjo pasakyti, pralaimė- jęs turtą: „Viešpatie, tu davei, tu ir atsiėmei“...

„Lietuviškas daktaras“, dėdei nieko neatsakęs, pagarsėjo visuomeniniais darbais ir raštais; laikraščius gi ėmė skaityti vis didesnis lietuvių nuo- šimtis.

Buvo tai... jei ne kunigaikščio Ute- no laikais, tai mažiausia prieš dešimtį metų, jei ne visą vienuolika. Kaip per tą „ilgą“ laikotarpį viskas atsimainė! Lietuvių „daktarų“ dešimtimis atsirado, o šiaup jau „daktarėlių“ — šimtais; kalba jie lietuviškai, ir jau yra kam parodyti lietuvišką vizitinę. Per tą laiką sugriuvo tad vienas antras lietu- vių netikėlių prietaras apie pačius save. Gaila, kad ne visi. O aš taip norėčiau, kad ir likusieji būtų to- kio pat spartumu, sugriovę, kaip ir aniedu. Tik man neramu, ar prietaras yra kai-kurie netikėjimai ir ar ne ske- ptikas esu aš pats, vienas tų prietarų griovikų, ėmęs abejoti.

Gera būtų dauguma likusiųjų prie- tarų pereilioti. Šiam kartui paimeime savos valstijos sudarymą. Kad lietu- viai apskritai negalėtų sudaryti savi- škios valstijos, aš skaitau grynų prieta- ru. Bet ar jie gali dabar, šiomis sąly- gomis sudaryti, nežinau; reikia giliau ištirti.

Man visados pikta skaityti rusų laikraščiuose, net tuose, kurie turi pre- tensiją skaitytis pažangiais, pavelijimus šiaurės laporiams ar platumų kirgi- zams susidaryti autonominių valdymų; pavelijimus, gardžiai nusijuokiant, be baimės, drąsiai, kad jie... vis viena to nepadarysia.

Kodel? Todel, kad mokytiesiems mūsų nemokėliams ar kvailiems gu- dragalviams rodo, jog visos konstitu- cijos turi būti sudarytos sulyg anglių, o visos autonomijos sulyg Naujosios Zelandijos. Tokių autonomijų laporiai ar kirgizai, žinoma, ne susidarys. Ale kad jiems to ir nereikia. Jie susidarys geresnes už anglių ar N. Zelandiją, nes tinkamesnes jų gyvenimo sąlygomis.

Laporiai turi bekrasčias samanyes ir spanguolynes, kur puikiai minta mi- lijoniškai paukščių ir šimtai tukstančių elnių. Daugiau niekas. Laporiai me- džioja, paskui savo bandas sekioja, vandeningose ir žuvingose upėse žve- joja. Jiems šie trys dalykai tereikia tvarkyti, ir jie puikiai tvarkosi be jo- kioji absoliučiomonarchijų ar demokrati- nių respublikų. Dirbasi šiltas laikinas gryčias sniego pusnyse žiemą, o jurtas iš kairių vasarą. Gryčiose esti nuogi, bet turi savo moralybės papročius, ku- rie per amžių amžius pavirto jiems įstatymais; turi savo seniūnus ir teisė- jus, kurie žino, kaip reikia spręsti kri- minaliniai nusidėjimai, t. y. kaip ap- saugoti tautos ir atskiru jos žmonių

teisės.

Kirgizai taip pat savotiškai gyvena savo platumose, bendrai jas valdyda- mi. Ir laimingi esti, saviškai gyvendami, kol jų niekas nekibina ir jų tukstan- čiais metų nusistovėjusio autonominio rėdo neardo, neva duodami kuo gere- snio, civilizuota. Ir tokių tautų gil- moje Azijos yra nemaža; su jomis su- sidurdami, patys europiečiai turi skai- tytis, jų rėdą, jų savotišką kultūrą ger- bti.

Sulig Jurgio ir kepurė. Kiekviena tauta turi to ir tiek, kas jai pravartu, ko jai pakanka tuo laiku ir tomis są- lygomis. Keisis sąlygos, keisis valdy- masis ir įstatymai.

Tad ir lietuvių potencialę galybinį tesėjimą susidaryti savotišką, jiems pa- kankamą valstiją net neišmintinga būtų prirodo, kaip kvaila būtų iš to ty- čiotis. Tegu tik nekludo, pripažindami jų nepriklausomybę.

Visai kas kita aktyvūs veikiamasis galėjimas. Visi kaimynai i lietuvių da- lykus kišės, saviškai juos valdė, ir len- kai, ir vokiečiai, ir rusai, atrofuodami jų pačių valstybinę, visuomeninę instin- ktą. Daug ką jie lietuviams pagadino. Bet kam daugiausia: ar tautos branduo- liui, tautos masei, demosui, ar jo žie- dui, daugiausia, dykaziėdžiui — inteli- gencijai? Šiai antrajai. Ir jei dabar kal- bama apie lietuvių sugebėjimą sudaryti savotišką valstiją, tai man tėra klausi- mas delei tų tautos viršūnių, o ne del jos pamato.

Karčiausi satyra pašaipa man rodo tų tautos išsigimėlių viršūnių užsimeti- mas demokratizmo mokyti patį demosa. Satyra ir net kriminalas. Bezdžiona- us, bezdžiona- us po visą pasaulį; prisivagi- nės, dažniausiai ne stačiai, bet perretas visokių kultūrų tvoras, šiokių ne tokių jos vaisių; pašvinks svetimais raugais, — ir įdrįsta, nėkiek nebeabejodami, savin- tis tautos atstovavimo teisę; tautos, kuri nei ištole ne i jų pusę. Čia bus griautinieji politikos prietariai, kai ne i tautos branduolį žiūrėsi, ne ten valsty- binių principų ieškosi, kaip dailininkas ten, ne kitur, ieško tautinio stiliaus mo- tivų, bet anųjų susvetimtautėjusių klau- sysi; kai jų paklausęs, nuogu vaikščioti papratusiam juodukui negrui įkalbinėsi dėvėti — cilinderį.

Lietuvos piliečiai žydai, sakysime, pasiėmę pliką tautų lygybės principą, žiūrėk, lietuviams nebeprapažino pama- tinės tautos teisės. Kas jiems darbo, ką veikė lietuvių, kiek jiems atsiėjo sudaryti ir apginti Lietuvos valstija prieš žydams ateinant! Lietuvos istori- ja žydams teprasideda nuo jų čia atė- jimo...

Mūsų buvusieji valdovai rusai, ka- detai, plius tie patys žydai, imdami pliką valstijos centralizmo, neva jos nesusmulkinimo principą, nepripažįsta Lietuvos pilnateise sąjungininke būsio- moje neva demokratinėje Rusijoje ir juokias iš noro Lietuvos klausimą pa- daryti tarptautiniu.

Pačių lietuvių išsigimėliai sociali- stai, išikandę pliką klasių kovos prin- cipą, niekam kitam nebeprapažįsta pi- lietiškumo teisių Lietuvoje, tik fabriku darbininkų luomui. Tai niekai jiems, kad tų fabriku Lietuvoje drauge su sėmeninės alyvos spausuve yra pustre- čio, o darbininkų juose drauge su vie- narankiu kalviu — puspenkto, trijų ke- turių milijonų žmonių jūroje. Kad tiems darbininkams, suprask: ir žydams būtų parankiama gyventi, šalin mažųjų val- stijų sienos! Šaukia didžiulietis, ir jam rodo, kad jis, ne kadetas, atitiko tikrąjį demokratinį tautų sutvarkymą — viename didžiuliam garde.

Mažumietis, revoliucionierius ar liau- dininkas socialistas (tą vardą neteisė- tai pasisavinęs), paėmęs pliką principą

savasties turtų-pabriku ir jų įrankių valstybinimo ar visuomeninimo, mėgins ūmai ir priverstinai, ne evoliucijos ke- liu panaikinti Lietuvoje savasties teisę, prie kurios lietuviai, tokie individuali- stai, kokių reta rasti visoje Europoje (ką jau besakyti Rusijoje su jos „obščinomis“) yra nuo amžių visomis savo kūno ir sielos pajėgomis prisirišę ir nei už ką jos neišsivadės. Ir jiems ro- dysis, jog jie, ne kadetai ir ne maksi- malistai social-demokratų, atitiko tik- kraįjį demokratinį tautos sutvarkymą — be jos pačios veido.

Gryniausis tad prietaras būtų ma- nyti, būk Lietuvos valstiją ketiną ir su- darys ją jos piliečiai internacionalistai su rusais. Jei likta sudaryti lietuvių tautos valstybę „Lietuvą“, tai padarys vieni tikrieji liaudininkai, nuo visos liaudies, o ne nuo vieno bernų neatlyžę žmonės, tautinio krypsnio, savos kul- tūros pamatu, o ne iš svetimųjų kul- tūrų lakatų ryzų.

Kun. J. Tumas.

Rusijos Steigiamasai Susirinkimas.

Tautų apsisprendimo teisė nėra dar pripažinta teisė, kol ji tebėra deklara- cijos pavydalu paskelbta. Panaši de- klaracija yra, nelyginant, vekselis, i ku- rį ateityje turi būti įrašyta skola. Di- džiosios valstybės nemaža praskolino įvairioms pasaulio tautos. Skolingos jos taip-pat Lietuvai, iš kurios atėmė laisvę ir, galop, padalino tarp dviejų valstybių, ignoruodamos tautos reikalus.

Tuo tarpu Lietuva visuomet troško ir tebetrokšta laisvės ir nepriklausomy- bės. Susipratusios baivorijos kova „uni- jos“ metu ir maštai prieš rusų val- džios priespaudą Sibiras, katarga, vė- liaus, tautinis atgimimas, 1905 metų kraujai ir Didžiojo Seimo žodžiai — kupini bundančios didžios pojęgos bei laisvės troškimo. Reikalavimas auto- nomijos tebuvo tik įžanga tautos troš- kimų vykinimo; bet laisvė — švietė vi- suomet mūsų tautai kaip rytų žvaigž- dė, rodydama kelią prie galutinio tikslo.

Caro valdžia mus smaugė, kaip iki- šiolai tebesmaugia pačią Lietuvą karas ir pergalėtojai vokiečiai. Mūsų tėvynės bausis padėjimas, berods, turėtų vie- nyti mus visus šiaup taip ir anapus durtuvų. Dar nenustojome vilties taja valanda, kuomet subėgsime visi kru- von; ir, gal būt, išsigąsime pamatę, kad Lietuvos laisvazės valandą pragai- šinome...

Rusijos Steigiamajam Susirinkimui besiantinant, rasime bendrų reikalų ir nors mažutytę, vienok bendrą ir „plat- formą“. Trūkšmas, riaušės, anarchija ir apskritai visa dabartinė „revoliuci- jos tvarka“, verčia manyti, kad rusams savo reikalus betvarkant, valdžią be- steigiant ir „apsisprendimo vekselius“ berašant teks netik pasibarti, bet gal ir kumščia savo prirodymus paargumen- tuoti. Didžiosios Rusijos fizijonomija, matomai, dar neišdilo ant revoliucio- ninių kaktų; kadetai ir jiems artimi „liberalai“ nei nešneka apie bent ko- kias tautų laisvės, kaip velnio baidyda- miesi Rusijos, tautų separatizmo, o dar labiau — tautų sąjungos; jie kalba ne apie apsisprendimą, bet apie mažųjų tautų likimo apsprendimą... Todel nea- bejotina, kad Steigiamajame Susirinki- me jie laikysis tos pačios nuomonės ir stengsis atkirsti galvą begimstančiai tautų — tautelių laisvei. Visi „obo- roncai“ ir apskritai „ministerinės parti- jos“ taip pat artimos panašiai nuomoni apie tautų apsisprendimą ir Steig. Su-

sirinkime, turbūt, nenušoks toliau Rusijos tautų bent kokios autonomijos. Kadetų galia — demonstracija delei Ukrainos autonomijos ir tosios demonstracijos vaisiai: įvedimas diktatorinio valdymo ir griežtas pasielgimas su „sukileliais“ — suomišiais — aiškiai rodo ko verta tautų apsisprendimo deklaracija, pačių skelbėjų šiandien po kojų mindžiojama.

Todel kyla klausimas apie mūsų ryšį ir santykius su būsimuoju Rusijos Steigiamuoju Susirinkimu. Ar mes jame dalyvausime, ar ne? Reikia atminti, kad kiekviena tauta — šalis, atėjusi Steigiamajam Susirinkimui, tuo pačiu pripažina jį turinčiu teisę josios likimą risti. Taip galės atsitikti su Totoriais, Kalmukais bei kitomis Rusijos centre gyvenančiomis tautomis. To nebus su Lenkija ir to nenorėjo Suomija. Atėjusi Rusijos Steigiamajam Susirinkimui tauta tuo pačiu pasirašys po dekretu, kuris amžinai priskirs ją prie valstybės, nes kas dalyvauja Steigiamajame Susirinkime, kas podraug su visa šalimi svarsto ir riša Rusijos vidujinės tvarkos bei valdžios steigimo klausimus, tas tuo pačiu pats prisipažįsta prideras valstybės valiai ir pilnai jai priklauso.

Tam dalykui išvengti Ukraina reikalavo savo steigimojo susirinkimo, o Suomija paskelbė Seimo priimtą rezoliuciją apie vyriausias tautos teises. Panašiai manydama apie Lietuvos dalyvavimą Rusijos Steigiamajame Susirinkime, senoji Tautos Taryba pranešė rusų valdžiai, jog, kadangi veik visa Lietuva tapo vokiečių užkariauta ir kadangi tokiu būdu Lietuvos klausimas tapo tarptautinis, kurį riš būsimoji Taikos Konferencija, tat Lietuva Rusijos Steigiamajame Susirinkime nedalyvaus, bet šauks savąjį susirinkimą Vilniuje.

Vienok reikia išaiškinti santykius lietuvių tremtinių ir šiaip jau Rusijoje gyvenančių lietuvių: ar jie tur atsiskyti nuo dalyvavimo rinkimuose delegatų į R. St. Susirinkimą, ar turi teisę būti išrinktais, ar tai nepakenks Lietuvos laisvės išgavimui? Į tai reikia štai ką atsakyti: *nei viena lietuvių tautinė partija savo kandidatų R. St. Susirinkimui neturėtų statyti*; atskiri partijų nariai tegalės balsuoti vien rusų ar šiaip svetimtaučių partijose, kaip tų partijų nariai. Gi šiaip jau lietuviai darbininkai bei inteligentai turės lygias teises su kitais Rusijos piliečiais ir balsuos už bet kurios partijos sąrašą. Jie tuo nei kiek Lietuvos nepriklausomybės reikalavimui nepakenks; atbulai, tik narems Lietuvos reikalus užjaučiančias partijas. Todel svarbu, kad kiekvienos kolonijos lietuviai susitartų bal-

suodami už vieną kurią — nors partiją. Tai ypač būtų naudinga Petrapiilyje, Maskvoje, Rygoje ir kitur, kame lietuvių yra bent keli ar keliolika tūkstančių.

Bet kokią naudą galės atnešti Lietuvai ir lietuviams Rusijos Steigiamajam Susirinkimui? Pirmą, jį turės pripažinti visoms tautom — taip pat ir lietuviams — *kultūros autonomiją*, t. y. pilną laisvę steigiant mokyklas, laikraščius, draugijas sąjungas ir t. t. Antra, turime pasirūpinti, kad St. Susirinkimas pripažintų Lietuvos klausimą *tarptautiniu* ir viešai pasauliui tai paskelbtų. To mes tegalime laukti iš R. St. Susirinkimo ir privalome pasirūpinti, kad jame dalyvautų daugiau mūsų tautos laisvės draugų nei priešu.

Vyl. Bičiūnas.

Lietuvių karininkų balsai ir reikalai.

Gerbiamoji Redakcija!

Bukite toki malonus ir praneškite ar jau susidarė lietuvių legijonai, ir ar kada bus?

Mums čia gyvenant labai sunku sužinoti, nes laikraščiai ateina labai vėlai, visuomet pasenę.

Labai būtų malonu, kad lietuviai su-taisytų savo lėgijonus. Dabar ar yra kartais bent vienas lietuvis rotoje, o jei ir yra tai labai išblaškyti. Jeigu būtų visi vietoje, tuomet mums lengviau būtų susirinkti.

Mykolas Umbras.

Kareivio laiškas.

Kaip matyti iš laikraščių, lietuviams tai vienu ar kitu tenka su lenkais susidurti. Taip buvo ir pas mus, kuomet mūsų batarėjoje buvo gauta telefonograma, kad nuo kiekvienos batarėjos, mūsų brigados, būtų išrinktas vienas lenkas į brigados susirinkimą, kuris iš savo tarpo turės rinkti vieną atstovą į lenkų suvažiavimą prie armijos*). Rusai ir nesupratę lietuvių, manydami, kad kas katalikas, tai be abejonės ir lenkas, tai ir išrinko į tuos rinkimus kaip tik susipratusių lietuvių, kuris ir turėjo dalyvauti brigados rinkimuose. Be abejonės buvo tai ir tikrų lenkų, ir kadangi tas susirinkimas buvo grynai lenkų tautinis, tai žmogui esančiam kitos tautos ir dar viena kitai daugelyje dalykų priešingoms, rinkimuose dalyvauti nebuvo galima, o antra ir neno-

*) Kaip paskum paaiškėjo, kad tame susirinkime jie turėjo rinkti vieną atstovą į Darbininkų ir Kareivių atstovų tarybą.

rėjo. Tik tai prieš rinkimus pasakė lenkams ir rusams, kad klaidingai jų manoma, kad kas katalikas tai ir lenkas, ir pridūrė, kad sustatyta brigados lenkų statistika yra neteisinga, nes pusė tojų statistikų yra lietuviai. Lenkai žinoma tuo buvo labai nepatenkinti.

Kar. J. Taruška.

Korespondencijos.

CHIMKAI, (Maskvos gub.).

Vieną gražią dieną apsilankė į Chimkus kokie tai ponaičiai ir pradėjo lįpti prie tvorų, stulpų, sienų kokius tai spauzdintus lapus. Priartinom. Žiūrim — lietuviškai rašyti. Net nužiūgom. Skaitom: „Dramos Artistų Bendrovė liepos 22 d. š. m. 7^{1/2} val. vakaro Chimkuose Vasaros teatre stato 3-į veiksmų dramą „Kova“. Parašė Dvi Moteri. Po vaidinimų šokiai, žaislai, laktomasai paštas. Bufete galima bus išgerti arbatėlės ir užkasti piragėlių. Tęsis iki 1 val. nakties. Bilietai nuo 3 rub. iki 80 kap. Direkcija“.

— Čia kas tai tokio negera — pasigirdo keli balsai — net nevienoda kaina. Bene Komitetas rengia pabėgaliams sląstus. Nori sužinot, kiek kas turi pinigų. Ko gero, gali atimti pajokus ir atsakyt butus. Neisim, dar bėda gausim...

Atėjo laukiama diena. Lygiai 7^{1/2} val. vak. nueinu į Vasaros teatrą. Keli ponaičiai vaikščioja. Supratu, kad tai „artistai“. Daugiau nie nieko. Po pusvalandžio ateina geras būrelis vaikų. „Na, sakau, kur jūs, be bilietų?..“ „Mus įleido ir taip“... — atšovė. Laukiu vėl visą valandą. Susirinko apie 10 žmonių. Vėl laukiu nuobodžiauju... Ką gi darysi, bilietą nusipirkęs negi eisi lauk. Po valandos dar atėjo 10—15 žmonių. Tuo tarpu kasininkas susirinko knygetes ir nuėjo scenos link. Greitai pasigirdo skambutis. Po 15 minučių kitas ir laukiam vėl 15 minučių. Trečią kart sužvangėjo, ir atsidarė scena. Pradėjo „Kova“. Sunikiai „kovojo“ „artistai“. Kovoju ir aš su savim, net prakaitas išpilė bežiūrint... Pasibaigė drama. Laukiu šokių. Bet sulaukėm žaislų. Ir žaislai gi: jokio takto, jokios tvarkos... Kas gi čia? Gi žiūriu „artistai“ riša ryšulius. Mat, rengiasi jau į Maskvą. Priejau ir priminiau apie šokius. „Dar ką užsimanys! — atrėžė — jau ir taip turim deficito 250 rub.“ „Tai bent žaislus, sakau, tvarkingai veskite! Kur

gi skubinaties, jog dar ne pirma valanda. „Artistai“ nieko neatsakė. Turbut nepatiko.

Kikilis.

GOMELIS.

1917 m. liepos 16 dieną lietuvių gyvenančių Gomelyje (Mogil. gub.) susirinkimas, išklauses savo atstovo pranešimo apie buvusio gegužės 27 d. š. m. Petrapiilyje Rusijos Lietuvių Seimo darbus, ir išgirdęs, kad taip liudnai pasibaigė tasai, — iš kurio taip daug laukta dėl Lietuvos gero — Seimas, išreiškė didį pasigailėjimą, kad mūsų broliai Social-demokratai, Social-liaudininkai su Santarininkais ir tokiu svarbiu momentu ne rado reikalo susitinkinti tėvynės Lietuvos ateities klausimu su kitų pažiūrų, tautiečiais, ir svajodami apie pasaulinį demokratijos internacijoną — suskaldė tautos pajėgas.

Kadangi mes, siūsdami savo atstovą Seiman, įteiktu jam raštu, reikalavome palaikyti Lietuvos nepriklausomybės idėją, ir šią dieną prisilaikome to paties savo reikalavimo, — džiaugiamės kad Seimas, ir taip keistose aplinkybėse, nutarė, sulig mūsų noro, jog visa etnografinė Lietuva privalo tapti nepriklausoma valstybė nuolatiniui neutrali; vienybės-gi skaldytojams išreikiame papeikimą, kad dėl jų užsispyrimo ir išėjimo iš šalies, Seimas liko uždarytas, ne atlikęs daugumos svarbių ir naudingų mūsų tautai reikalų.

Te gyvuoja laisvė, teisybė ir vienybė! Te žusta varžymas, saivalia ir ardimas. Mes visame eisime su išrinktąja Seimo Vykdomąja Komisija.

Seka 26 parašai.

CHABAROVSKAS PRIE AMURO.

Lietuvių Draugija. Visuotinas lietuvių susirinkimas buvo paskirtas liepos 9 d. parapijos salėje ir apie tai buvo išanksto rusų ir lietuvių kalbomis paskelbta leikraštys „Priamurskaja Žizn“. Minėtają dieną atsilankė iš Blagoviesčenskio gerb. kar. Paimūrio srities kapelionas kun. D. Mikšis ir pasakė lietuviškąjį pamokslą. Po pamaldų surinko į 40 abiejų lyčių lietuvių. Prakalbose nurodžius kun. Mikšui ir p. T. Kuolaliui savo draugijos naudingumą, nutarta atidaryti lietuvių draugijelę „Tautos Sąjungos“ pamatais. Draugijos pirminku vienbalsiai išrinktas Teofilus Kuolalis; jis pildys ir sekretoriaus pareigas, išdininku p. Jonas Pulkovnikas, revizijos komisijon — p. p. Beniuševičius, Sutkus ir Stanevičienė, delegatu į vietinį parapijinį (lenkų) komitetą — p. Beniuševičius. Sudėta 43 rub. vienkinių (įrašomųjų) įnašų už kuriuos nutarta išrašyti „Lietuvių Balsą“, „Rygos Garsą“, „Vadą“, „Ateities Spindulius“ ir knygų už 5 rub. Laikraščiai bus visiems norintiems skaityti parapi-

Kun. J. Tumo—Vaižganto.

Ūmus „Pavasario“ polaidis.

(Žiūr. „L. B.“ № 56).

Isismarkavusi Žiema niekaip nebe-norėjo atleisti Šalies. Kitur jau nuo Gramnyčių vėža krypta, o upės jau pradžioje kovo ima lytis mesti. Čia nei balandžio mėnesyje neketino speigai liautis. Šalo ir šalo, snigo ir snigo. Juo mažiau bebuvu šalčių tikimasi, juo jie, lyg tyčia, labiau smarkavo. Rodės, nebebus nei galo.

Vis delto visiems ėmė rodytis, jog visa tai jau pavėlota. Lyg pačiame ore būtų atsiradę kokių elektros ar radijo vilnių, kuriomis neregimos gerosios Laumės telegrafavo Šalies Piliečiams:

— Pavasaris, Pavasaris gamtoje! Susilauksite, susilauksite jo visi! Nebėra tokios galybės, kuri jį besustabdytu.

Visas oras buvo jau tirštai prielek-trizuotas; bebuvu laukiama, kada tik ūmai plyš, nusigriaus, nusižaihuos ir jau tikrai stos pavasaris.

Dieną, kada maža kas tesitikejo, kada Oro atmainą vos kaikiuriems ramatu negaliojantiems tereikė sanarių gėlimas, pakilo smarkus Vasaris; toks įnirtęs, toks piktas, lyg daug metų slėpęs kruviną nuoskaudas, kurių buvo prityręs iš Šiaurės ir Rytų Siaubūnų. Putė dūko jis vis išvienos pusės, kol, pirmą, vienu matu kažinkur nenugrūdavo, visu visu debesų viso pragarinio

oro ir dangaus pilkumo; kol, paskui, nenudengė dangos nuo dangaus ir Saulės.

Nuošvito žalios, melsvos, baltos vilties spalvos. Tuoju Saulė stojo talkon savo sūnui Vasariui. Ir nebebuvo gamtoje galybės, kuri jiemsdvim atsiturėtų.

Baile pasišiaušė, pajudodavė Siaubūnai akyse tirpo nyko vis greičiau, atgal į Šiaurę traukė. Bet Vasaris vis jų nepaleido; putė, putė, užsispyręs nei žymės tų Siaubūnų nebevalikti vi-soje Salyje ligi pat Šiaurės ašigalio. Ir matė, kad tai padarys.

Lengvėjo oras, lengvėjo visai Šaliai. Pirmiau iš visų pusių spaudžiama piliečių dvasia, slogučiams ūmai nugriuvus, kuone susproginio pačių piliečių. Juk gi persprogstą žuvis, iškeliamą iš didelės gilumos, iš didelio vandens spaudimo viršun, į mažą vandens spaudimą.

Sielos putės, didejo. Ūmai sukilo visi stabdomieji geiduliai ir tiek jų iš-karto, kad nei nebeapkelsi. Kits už ki-to angštai sustojo visi atidėtieji, bet daugiau nebeatidėliojamieji reikalai. Jiems patenkinti, rodės, maža bus viso amžiaus. Maža bebuvu 24 valandų per dieną. Nebebuvo laiko viduje bebūti, besirąžyti. Skranda pati savaime nuo pečių dribo. Tik eik, tik bėgk. Akys bereikė viena neramų rūpestį — atidirbti už visą sugaištą laiką. Saulė, žerdama žemyn šviesybių ir karščio sroves, atliugavo gales, užjaušino

jų kraują ir kiaušo smagenis.

Ir nebetilpo Piliečiai kailėje ir ėmė vėl nerimti, bet jau nebusivaldydami Bėgo ir dabar į kaimynus, tik jau nebe bar-tūs, tik drauge džiaugtūsi atgijosiomis viltimis ir tartūsi, kaip čia bendromis pajėgomis sutikus Pavasaris ir apsisau-gojus nuo tų žalų, kurių paprastai vi-sur pridaro pavasaris, o šis ir šitoje Salyje žada juoba pridaryti. Jie buvo gana pamokyti polaidžių ir visados lai-ku, iš rudens rengėsi jų sutikti. Ly-gesnėse vietose tiesė visą tinklą per-kasų, idant taisyklingomis srovėmis vanduo tekėtų: drėgmę, trauktų iš klampynių ir liūnų, o drėkintų sausovietes.

Kad vanduo, pertoli nukalnčiau te-kėdamas, neišgraužtų gilių ir kreivų vagų, atkalnėse perkasai rausė įkypai skersai. Kad ir jais vanduo betekėda-mas, nusugriautų žemutiniojo perkaso šono, grindo jį akmenimis, užbadinėjo šakaliais, kaip užpynė karklų vytimis. Na, Piliečiai buvo papratę gudrauti, visu atsargumu rengtis pavasarių po-laidžio sutikti: daryti visa, ką tik žmo-gaus išmokė ir prisitirimas berodė. Ir paprastai jiems sekėsi apsaugoti savo ūkius nuo skaudžios žalos.

Bet šį pavasarį... O, Viešpatie! Švilpus švilpus Vasariui, ūmai ištiko visai kita muzika: ėmė visais pašaliais kriokti. Šito vėjo sparciai ėdamas snie-gas virto vandeniui; sniego vanduo čia pat vietoje virto klanais; klanai pra-

Nebe tekėte tekėjo, tik griute griuvo nēkiek nebejauzdamas, ar čia lygi at-kalnė, ar čia įkypai perkaseliais, lyg vaikų žaislais, išrausinėta. Griuvo vi-sam kam per viršų, per lygumas ir kaubrelis, per daubas ir kasimus. Vir-to juodai maurinas vanduo nuo mo-liakalnių.

Pakalnių slėniuose užliejo perkasu tinklą, visas lomų lomikes, kur per kiauirus metus puvo vanduo, vieną vie-natįjį kartą teatsimainydamas — per pa-vasario polaidį. Dabar mainėsi nebe-tik jų vanduo, bet ir dugnas: kur tik giliau, kur tik duburėlis, ten verpetas, lyg pablūdęs, putodamosi, sukas — kriokia, dar gilesnį duburį gręžia. Vartosi kunkuliuoja, kriokia ukią vandens, lyg pasikartojus antram didžiam tvanui. Visi laukai ir pievos — ištisa jūra.

Išbėgo Piliečiai, kas kastuvu, kas mietais ar šakaliais nešinas, pasirengę sustiprinti rudenes savo priemonės, idant juoba išlaikytų vandeni galybę. Išbėgo, apsidairė, ir visi įrankiai iš jų rankų žemėn iškrito. Lengva su gam-tos gaivalais kovoti, kai ji tik žaidžia. Bet kai ištiesų ima pykti ar šiaip jau savo galybę rodyti, tai traukis šalin, žmogau — žemės vabalėli...

Berodos, neilgai tetruko tasai gai-valo siutimas; tik keletą dienelių. Ūmai užėję, ūmai ir nugriuvo didieji vandens. Bet, jergutėliau, kas paliko! Nuo kalnų, kalvų nuotaku nuslėgę, visiškai

jos salėje prie vietinės lenkų bibliotekos.

Draugijon įsirašė 30 narių.
Tegyvuoja Nauja draugija!
Pavasario Vėjas.

TAMBOVAS.

Kelias dienas buvo čia lenkų veikėjas kunigas Žiskaras, kuris už tautinius, lenkiškus ir bažnytinius, prieš maskolių valdžią peržengimus buvo senojo maskolių režimo persekiojamas, sėdėjo kalėjime ir buvo išsiųstas Sibiran, o dabar laisvei atėjus, paleistas. Liepos 16 d. prelekcijas Tambove sakydamas apipasaškojo savo gyvenimą. Jo tėvas buvęs piandūzas, o motina vokiečių. Žmonės vienok sako, kad tėvas buvęs latvis, tik jis gėdinąs savo kilmės. Labai nuostabu, kaip kunigas Žiskaras pasidarė lenku, o tai atsitiko dėlto, kad jis perskaitęs Sainochos lenkišką veiklą „Jadwiga i Jagiello“ pasijuto iš karto lenku. Jeigu jam būtų į rankas papuolęs Talmudas, tai tikrai išsiskaitęs būtų pasidaręs žydu. Tas pats kun. Žiskaras stebuklingai pasidaręs lenku, gynė lenkų reikalus, pasakojo apie persekiojimą Lietuvoje ir Letgalijose lenkiškų mokyklų, kurios buvo kreipiamos mažne išimtinai lietuvių ir letgalijų ištautinimui. Prelegentas liepos 16 d. bėpykdamas ant maskolių šūnybių, regis nesupranta, kuomet ištautinant lietuvius lenkai ne mažesnę šūnybę daro. Prelegentas plačiaus kalbėjo apie grovų Plioterių lenkiškas mokyklas Letgalijose, kurios ištikro buvo letgalijų lenkinimui. Vienok prelegentas tą darbą skaitydamas teisingu dejuoja del lenkų skriaudų.

Del tų lenkiškų mokyklų, o ypač del grovų Plioterių veikimo Letgalijose. Su pačiais Plioteriais ir jų tarnais ėjo ilga polemika „Litwoje“, einančioje Vilniuje.

Liepos 23 d. miesto Tambovo rinkimų laiku, lietuviai statė savo kandidatus, bet regis nelaimės. Lenkai laimėjo du delegetus, o žydai vieną.

M. Dovoina-Silvestravičius.

SIVERSKAS (Petraillio gub.).

Birželio 25 d. š. m. ateitininkės mokinės Siversko bendrabučio surengė lietuviams darbininkams vakarėlį. Lietuvių darbininkų prisirinko pilna salė ir laukė kada prasidės vaidinimas. Vaidinimas prasidėjo 5^{1/2} val. v. Vaidino J. Tumo dialogą „Žemės ar moteries“.

Vakarėlio surengimas daug reikavo pasidarbavimo, nes buvo visokių kliūčių.

Po vaidinimo draugai-ės padėklamavo. Deklamacijos žmonėms labai patiko. Choras padainavo keletą dainelių, kurios klausytojams labai patiko, kai kurias reikėjo atkartoti. Po dainavimo

dr. Brūzgulis pasakė prakalbą, apie šių dienų momentą.

Po to buvo šokiai, žaislai ir sutartinės dainos. Vakarėlis užsitęsė ligi v. nakties. Publika buvo labai patenkinta, nes skirstantis klausinėjo, kada bus vėl vakarėlis. Čia buvo daug tokių, kurie čia gyvendami, nematė jokio vakarėlio. Už surengimą vakarėlio reikia pasakyti ačiū dr. ateitininkėms ir linkėti, kad ir toliau jos neužmirštų rengti tokių vakarėlių.

L. Lynas

ORŠA.

Visuotinio Oršo lietuvių susirinkimo protokolas. 1917 m. birželio 11 d. visuotinas Orše gyvenančių lietuvių susirinkimas, išklausias savo atstovo dekaną Grašio pranešimo apie Rusijos lietuvių Seimo darbus nutarė:

1) pripažindamas, kad jo užsilikymas ir balsavimas už Lietuvos nepriklausomybę visai atsako mūsų norams ir siekimams, išreikšti už tai padėką; 2) atrasdami, kad Santaros, socialistų liaudininkų ir socialdemokratų partijų pasiūlymas, ardantis vienybę, yra pragaištingas mūsų tėvynei, prieš tokį protestuoti, šitų partijų nutarimus, padarytus po Seimo uždarymo, pripažinti neteisėtais.

3) Patvirtinti mūsų atstovo išlaidas, kuris pinigų, paskirtus jo kelionei, sunaudojo taip: a) moksleivių „ateitininkų“ fondui — 25 rub., b) lietuvių karininkų reikalams — 25 rub., c) užlikusius (50 rub.) nopirko mūsų Draugijai lietuviškų knygų, gaidų ir tautinių žaislų;

4) matydami kad pasekmingam veidimui mūsų tautos reikalų, būtina reikalingos yra lėšos, nutarė visi antsi dėti mėnesinį mokestį.

Oršo Lietuvių Draugijos pirmininkas *Jonas Brazdys.*

Sekretorius *V. Kairionis.*

BATUMAS (prie Juodųjų jūrų).

Birželio 29 d. Batume buvo pirmas lietuvių susirinkimas. Susirinko apie 34—35 žmonės. Susirinkimas buvo daromas sudarymui lietuvių ratelio.

Lenkai labai maloniai sutiko lietuvių ir užleido jiems savo mokyklos namus susirinkimui daryti. Kareivis Prielgauskis papasakojo apie Lietuvos praeitį, dabartinį jos padėjimą, apie jos vargus ir jos atgijimą. Daugelio moterų akyse matyti buvo ašarų, girdint kaip kenčia mūsų tėvynė Lietuva. Rinko aukų išsirašymui laikraščių ir knygų. Surinkta 24 rub. 50 kap. nutarta išrašyti „Lietuvių Balsą“, „Naująją Lietuvą“ ir „Rygos Garsą“ ir keletą knygelių. Besiskirstant pasigirdo: „Lai gyvuoja laisva mūsų tėvynė Lietuva“.

Kukutis.

derlių puvenos, kurioms padaryti per tukstančius metų vargo darbo oras, milijonai sliekų ir tukstančiai žmonių. Paliko oro ir kitko dar nepalietas nepapūrentas bergždžiapadis, išvertęs negražias savo mėzras. Tai tau gyvenamoji dirva penėtojęlė!

Slesnosiose vietose, kur dirvų riebumai ir drėgmė sutekėdami daigino tankią žolę, kur piekus ganės, ašvėnis mito, užtai žmogų maitindami ir ji darbuose slaugydami,—dabar nei antvalnių, nei nuovalių; nei kalvų, nei kaubrelių, nei žmonių rankomis padarytos kanalizacijos; nei sausumų, nei šlapumų. Visa lygiai stora mauro pluta apklotas lėgia troškina augmenųgyvybę, kaip kitąkartą tvanų antneštos žemės suslėgė ir užtroškino ištisas milijonų medžių girias. Tai tau piaunamoji pievelė, Dievo kilimėlis, dirvos duktė ir jos derlintoja: dirva pievą trėšė, pieva dirvą mėžė. O kas dabar?

Išėjo Piličiai, dirvų artojėliai, pievų piovejėliai. Ir mato—senosios jų žemės kultūros nei žymės. Buvo bekimbą pievas nuo mauro valyti ir jį atgal į dirvas mesti. Tačiau tuoj liovėsi. Ir tomis rankomis, kuriomis kitkart slėnius lygino, kalnus nurausė, dabar betesėjo sau pakaušį pasikrapštyti. Nustėrė nusiminę, viena aiškiai beišmanė: nuo šio Pavasario potvinio sudiev, senasis ūki, sudiev, ir senoji kultura! Gamta, varžė, Piličiams pradėti visai

Tik kaip, kad nėra dar pavyzdžių? Kad nebežymu, kur gi dabar mano, o kur tavo? Ne! Reikia pradėti nuo dalybų. Imta dalytis slėniais, ir susipešta, kad jų kiekvieno kuodaugiausia norėta; imta dalytis tuščiomis kalvomis, ir vėl susipešta, kad jų nėvieno nėkiek nenorėta. Imta tartis, kaip bet gi sunaudojus, kas yra, kad bent bado nebūtų, ir vis delto peštas.

Taip ir tebestovi perkeistas ūkis vienas pats, laukdamas, kada gi Piličiai ateis į jį... kogi daugiau, jei ne pasipeštų? Nieko gera iš jų nebelaukdamas, stovi, Vasaros pasilgęs, idant ji atitaisytų sudarkytą žemę ir parodytų Piličiams, ko dabar iš jos pačioms begalima laukti, patiems nebemokant nei pirštu pajudinti.

O Vasara dar toli... Toli tai toli, visdelto kada nors ateis! Tai reiškia senoji Saulė švietėjęlė, tai reiškia senasis Cyrulus ramintojėlis, tai reiškia senasis Miškų paunksnis, vandens šaltinių tėvas, ir tas pats Vanduo gaivintojėlis. O, Gamtos galybės, kad ir keičias, nenyksta! Jos dar pavergs Piličių valią vėl imtis iš jos to, ko pati siūlo: kitokio turto, bet tos pat meilės, poezijos ir grožio. Ir lieps užmiršti laikinos netvarkos biaurumą: revoliucija vedas ne nusiminimą, bet naują gyvybę.

KRESLAUKA (Vidbodės gub.).

Žiauraus karo mestoji tremtinių banga puolėsi rytų pusėn, kur vargo slėgiami turėjo ieškoti sau prieglaudos. Nemaža tremtinių dalis perėjo ir per Kreslauką. Buvo toki laikai, kada tukstantys žmonių laukė pagalbos, bet savieji ilgai neatsižvelgė į juos. Nesulaikdami, turėjo eiti tolyn ir vos dalelė jų beliko, diena iš dienos laukdama, bene nutyks karo audra, gal tuojaus galės grįžti tėvynėn. Vos vasario mėn. pradžioje atsižvelgti į šį kampelį. Pradėta organizuoti lietuviai.

Bet darbas begalo sunkus. Vargais negalais pradžioje kovo m. (14 d. 1917 m.) buvo atidaryta prieglauda 40 vaikelių. Iš pradžios buvo 20, bet tuojaus jų skaičius padidėjo iki 48, o dar jau yra apie 60 vaikelių, jų skaičius vis didėja.

Tremtinių dažnai daromi susirinkimai. Galų gale buvo sumanyta sutaisyti viešą lietuvių vakarą. Trumpu laiku buvo prisiruošta ir liepos 1 d. įvykdinta, „Vaidino 2 veiksmų komedija“, „Velnias ne boba“, buvo gyvieji paveikslai, deklamacijos, monologas ir šokiai. Vakarėlis labai pasisekė. Žmonių buvo labai daug. Gryno pelno liko daugiau ne 400 rub. Tai pirmutinis Kreslaukoj atsitikimas.

Nors esmi toli nuo tėvynės ir liūdnume laukiame kol sužibės šviesos ir laisvos—nepriklausomos Lietuvos spindulys, vienok nenustoję vilties kas kur galim kolim Lietuvos vardą, supažindinkim su ja svetimtaučius ir gaivinkim kuogreičiausia apsilpusią savo tautiečių dvasią.

Lankytas.

Žinios.

PETRAPILYJE.

Laikinoji Vyriausybė nusprendė panaikinti vyriausiąją tarybą, kuri rūpinasi pašauktųjų karan šeimynomis, taip pat sužeistųjų ir šiaip žuvusiųjų karininkų. Visas pareigas pavesti valstybės rūpinimo ministerijai.

Laisvės paskola. Paskutinėse liepos mėnesio dienose Petrapilyje įvairių bankų buvo sutaisytos Laisvės Paskolos dienos. Visame mieste, ypač Nevskio prospekte, daug buvo pridaryta gražių kioskų, kuriuose parduvinėjo Laisvės Paskolos obligacijas. Esą parduota daugiau ne už 30 milijonų rublių. Apkritai Laisvės paskola pasisekė labai gerai, žymiai viršijo tą sumą, kurią buvo manę surinkti.

Mokslo pradžia. Visose vidurinėse mokyklose mokslas prasidės rugsėjo 1 d., augštosiose mokyklose mokslas prasidės spalio 1 dieną.

Laikinoji Vyriausybė įsakė užsienio Rusų įstaigom neišduoti pasportų tiems politikos emigrantams, kurie grįžta pro Vokią.

Tokiu būdu ir komitetas, kuris teikia pagalbą politikos emigrantams, nebeduos jokios pašalpos, kurie grįž per Vokią.

IVAIRIOS.

Kievas. Kievo universiteto profesorų taryba savo posėdy nusprendė nušviesti Laikinajai Vyriausybei protestą prieš priverstiną universiteto ukrainizavimą, nes tai esą pavojinga bendriems rusų kultūros ir valstybės reikalams.

Buvusio caro likimas. Naktį rugpjūčio 1 dieną Laikinosios Vyriausybės įsakymu išvežė iš Carskos Selos buvusį carą Miką su visa jo šeimyna. Visa daroma slapta. Išskyrus tik kelis asmenis, niekas nežino kur carą veža. Tik po kiek laiko pranešią. Pats buvusis caras esąs nelinksmas, susimąstęs, bet jo šeimyna linksma, patenkinta, kad išvažiuoja.

Teisininkų susirinkimas. Visos Rusijos miestų sąjungos juridinis skyrius sumanė rugpjūčio 20 d. š. m. sušaukti teisininkų susirinkimą. Tai bus antras toks visos Rusijos teisininkų susirinkimas. Pirmąjį buvo sušaukęs 1872 m. S. Muromcevas, o antrojo valdžia taip ir nebeleidė. Teisininkai šaukiama gydytų šio meto ligų: teisių ir valdžios stigimo arba tos valdžios pasisavinimo. Kviečiama juridinių įstaigų atstovai, tame tarpe ir tautinių organizacijų juridiniai skyriai.

Centralinis Komitetas L. Dr. taippat turi nuo pat pradžios savo juridinį skyrį, kurio vedėjas dabar—prisiėkūsis advokatas Antanas Tumėnas. Jis turi ko pasakyti rusams teisininkams. Tik ar gaus kvietimą?

Ukrainos sienos. Ukrainiečiams besiderant su laikinąja Rusijos valdžia del visuotinio Ukrainos sekretariato ir jos sienų, paaiškėjo, jog Ukraina neabejotinai susidaro iš aštuonių gubernijų: Kievo, Cholmo, Podolės, Poltavos, Černigovo, Charkuvo, Jekaterinoslavo ir Chersono, išskyrus kaikiurius pakraščių apskrčius ar valsčius, kur dauguma didžiariųjų gudų ar moldavų; ypač keturių šiaurinių Černigovo gubernijos apskrčių: Mglino, Saražo, Starodubo ir Novozibkovo ir du Chersono gub. žiemos vakarų apskrčius: Odesos ir Tiraspolio. Iš devintosios Tauridos gubernijos mažarusių yra trys šiauriniai jos apskrčiai: Dniepro, Berdiansko ir Melitopolio. Kitose gubernijose lig Uralo ir Kaukazo ukrainiečių mažuma, nors toli gražu nemaža.

Ukrainos teritorija. Laikinoji Vyriausybė galutinai nustatė Ukrainos autonomijos teritoriją. Tokiu būdu Ukrainą sudaro: Kievo, Podolės, Volinės, Poltavos ir Černigovo gubernijos. Iš Černigovo gub. išskiriami 4 šiaurės apskrčiai, kuriuose gyvena didžiariaisiai.

Kazanės technikų mokykla. Į dabar reorganizuotą vidurinę 4 metų kurso Kazanės Technikų mokyklą su statymo, mechanikos ir chemijos skyriais priimami baigusieji miesto 4 kl. mokyklas, taipgi ir gimnazijų ar realinių toki pat mokslą. Baigusieji duodama, po trijų metų praktikos, inžinieriaus siauro specialisto vardas. Priimami atestatų konkursu. Kreipties tik su gerais atestatais. *A. Jaroševičius.*

SVETUR.

Popiežiaus nota į kariaujančias valstybes. Popiežius Benediktas XV kreipėsi į visas kariaujančias valstybes su nota, reikalaujamas pradėti taikos tarybas. Pačią notą popiežius pats sustatęs ir per kardinolą Gaspari pasiuntęs į visas valstybes.

Moterų korpusas Angluose. Karo ministerio nutarimu Angluose būsiąs sutaisytas moterų korpusas, kuris bus prie anglų kariuomenės priskirtas. Moterys įstojusios į tą korpusą turi laikytis tokios pat tvarkos kaip ir vyrai kareiviai. Iš pradžios būsią sudaryti telegrafininkų, telefonininkų ir k. būriai.

Rusijos žydai Angluose. Uaitėpelyje buvo didelis žydų mitingas, kuriame buvo svarstoma klausimas grįžimo žydų Rusijon. Viename tik Londone esą norinčių grįžti Rusijon žydų 10000. Priimta rezoliucija, kurioje išreikšta daug džiaugsmo, kad žydai galėsia grįžti į naują socialistinę demokratinę Rusiją. Vadovaujant pulkininkui Petersonui susidarė vienas žydų karininkų pulkas.

Suomiuose. Gelsinkiuose prasidėjo visuotinis streikas. Laikraščiai neišejo, tramvajai nevaikščioja.

Suomių social demokratų. Paleidus Suomii Seimą, Suomii social demokratų aiškiai pasirodė priešingi Laikinajai vyriausybei, jie reikalauja, kad Seimas vartytų savo darbus neatsižvelgdamas į Laikinają Vyriausybę. Laikinoji Vyriausybė šitą žinią sutiko labai ramiai, ji tiki, kad suomia galop turės sutikti su Laikinaja Vyriausybe. Bet jei suomii s.-d. ignaruotų L. Vyr. nusprendimus, tuomet L. Vyr. imsiantis grie-

Austruose. Petrapilyje gauta žinių, kad austrų karalius Karlas kreipiasi į žymų slavų veikėją Kramaržą, kuris dabar sėdi kalėjime, kad jis savo intarka padėtų susitikyti su Rusais. Ką atsakė Kramarža, nežinoma.

Austrų socialdemokratų konferencija. Liepos 26 ir 27 d. Vienoje buvo austrų socialdemokratų konferencija, kurioje dalyvavo įgaliojimai visų valstybės dalių. Dalyvavo ir Viktoras Adleras. Konferencija svarstė politikos ir parlamento atsikimimus. Antrame posėdyje buvo svarstomas darbininkų padėjimas karo pramonės fabrikose, maisto, socialės politikos klausimai, bet svarbiausi konferencijos klausimai buvo apie taiką ir Stokholmo konferenciją. Prezidiumas pranešė apie bandymą sudaryti koalicinę ministeriją. Prezidiumo pranešimas buvo vienu balsu priimtas. Kitą suvažiavimą nutarė padaryti rugsėjo 27 dieną.

Prancūzų socialistai. Paryžiaus socializmo federacija nusprendė, jeigu Vyriausybė atsisakytų išduoti pasportus Stokholmo konferencijon važiuoti, tai Albertas Toma turės atsisakyti nuo ministerio vietos ir turės būti sušauktas socializmo kongresas.

Italų spauda, išskyrus socializmo spaudą, nepalankiai rašo apie rusų Darb. ir Kareivių atstovų tarybų įgaliojimus.

Angluose. Atsistatidinimą nuo vietos ministerio Gendersono į sąjungininkų šalies socialistus padarė nekokį įspūdį. Galima esą laukti iš socialistų pusės protestų prieš konferenciją. Galų gale, kad Stokholmo konferenciją dar reikės nukelti.

Sąjungininkų konferencija. Iš Vašingtono rašo, kad greitai laiku įvyksianti sąjungininkų konferencija, kuri nustatysianti visų sąjungininkų bendrą puolimo planą visuose frontuose.

Mūsų knygos.

„Mūsų dainelės.“ Parinko Kl. Sk. Petrapiilis, 1917 m. 28 p. „Vaikų knygynėlio“ № 8.

Rašytojai chrestomatijų ir šiaip jau knygų vaikams pasiskaityti prasidrasko pakaušius, be ieškodami mūsų dainose vaikams tinkamų eilučių. Poėtų poetai—dainių—dainiai! Pilna jų kiekviename perijodiniame leidinyje, o nei vienas dar nėra davęs, kas būtų vaizdu, tikra ir miela; ko vaikas lengvai išmokytų, ilgai atmintų ir mielu noru pakartotų. Lietuviai dainiai nesugeba žmoniškai, kaip Puškinas ar kiti tokie, gamtą aprašyti: jie temoka gamtą jausti ir seilėtis lyrika, „dirbama“ svetimačių būdu.

Tai spragai užkišti Lietuvii Draugijos Centro Komiteto Kultūros ir Švietimo Sekcija mėgina parinkti vaikams liaudies dainelę.

Ar Kl. Sk. pasisekė sadaryti šis pirmas rinkinėlis? Negailestingų vaikų knygų kratiko J. Jablonskio būdu kratydami šiame rinkinėlėje rasime pedagoginių trūkumų: čia strazdas dirbasi „mūrinį“ lizdelį (17 p.), čia tarmiškai neaiškumas: „augst—augstėsniai“ lakiojau (18 p.), čia dar kaipur užkliūsime už neklasikinės kalbos. Perneligi atsargios auklėtojos S. Čiurlionienės akim pažūrėję, šiame rinkinėlėje rasime ne tiek šviesaus, vaikiško džiaugsmo, kiek gilios melancholijos ir net juodo vargo: kaip anyta kankina martelę (№ 7), kaip giružėje tamsus turmūžis (№ 11), kaip mano vargelis nieko neboja, labiau bujojo, lapais lapojo (№ 12).

Bet paprastai pasižiūrėję, galime drąsiai pasakyti: rinkinėlis tinka vaikučiams paduoti, nes kalbos kliūčių šiekštų nedaug ir tos lengva peržengti, o turinio melancholija kaip tik atitinka tikrąjį lietuvių būdą. Lietuvis dėl vargų nesikaria; vargai sielavartai jo nepalaužia, neverčia nusiminti, nes gyvenimas, kad ir gedulo šydu aptiestas, vis dėlto jam mielas malonus.

O № 10, 20, 23, 25 ir dar kai kuris gali patenkinti ir labai daug reikalau-

janti auklėtoja.

Tai ir kam čia mums dirbtinių, iš melagingo jausmo gimusių eilučių, kad, gerai pavartę Rėzos, Stanevičiaus, Daukanto, Basanavičiaus, Juškos, Sabaliausko su Niemi rinkinius, pakankamai galime rasti ir gamtos vaizdėlių ir savotiškos, jau tikrai lietuviškos lyrikos?

K. J. Tumas.

KARAS.

Rusų šone. Kelio į Vilnių ir Baranavičių apylinkėje arnotų šaudymas ir žvalgybos.

Rumunų šone. Prie Dienstro ir Pruto upių smarkus arnotų šaudymas. Ties Saosu moterų batalijonas paėmė apkasų. Vietomis rumunų kariuomenė pasitraukė.

Prancūzų šone. Anglų kariuomenė puolė vokiečių apkasus ir bematant paėmė pirmąją liniją. Anglai Žengia priekin.

Prancūzai žymiai pasislinko priekin.

„Žiburio“ progimnazijos Jaroslavyje moksleivių bendrabučiai.

Nuo pereinamųjų metų veikia Jaroslavyje „Žiburio“ progimnazija bendra bernaičiams ir mergaitėms. Simet bus atidaryta ir trečia klasė. Visi progimnazijos moksleiviai, gyvenantieji Lietuvių Komiteto bendrabučiuose, gauna pilną mokymą. Pereitais metais iš laikymui duodamųjų pinigų šiek tiek galima būdavo sutaupyti ir apdarui. Simet gi, žymiai pakilus visų produktų brangenybei, jokių būdu negalima bus padaryti ekonomijos. Visi gaunamieji pinigai reiks suvartoti maistui ir, jeigu liks keletas rublių, tai tik pataisymui ir lopymui.

Taip dalykams stovint, ateinančiais mokslo metais bus reikalaujama nuo vaikų tėvų ir globėjų, kurie norės patalpinti vaikus bendrabučiuose, kad jie įtaisytų savo vaikams maž-daug šiuos daiktus, be kurių negalima tvarkingai ir švariai užlaikyti bendrabučius:

Mergaitėms: Marškinių—3, vasarinių ir žieminių kelnų po 2, šniuraukelių, naktinių bluzkyčių, ranksluosčių, paklodžių, užvalkalų, apatinių sijonų tamsių ir suknyčių po 2, nosinių 4, pančekų 2 por; žiurstų baltą ir juodą po vieną, paltukų žieminių, pirštinių, bačiukų, kaliošių (jeigu galima), priegalių, užklodžių šiltų, šukų retų ir tankių ir užrakinamų skrinučių ar pintinėlių po vieną.

Bernaičiams. Apatinių marškinių ir kelnų po 3, bluzkų, kelnų viršutinių, ranksluosčių, paklodžių, užvalkalų, škarpetkų po 2; paltukų žieminių, pirštinių, bačiukų, kaliošių (jeigu galima), priegalių, užklodžių šiltų, šukų ir užrakinamų skrinučių ar pintinėlių po vieną.

Nustatytos progimnazijos uniformos nėra, bet pageidaujama, kad mergaitės suknytės įsitaisytų mėlinos spalvos, arba tamsias. Žiurstams geriau atsivežti medžiaga, kad vienodai bendrabutyje pasiūvus. Pageidaujama, kad išrodytų daiktų kas gali atsivežti ir daugiau.

Buvusieji bendrabutyje moksleiviai privalo atsivežti paminėtus daiktus, jeigu jie nepalikto išvažiuodami pas tėvus vasaros atostogoms.

J. Jankevičius.

Pranešimas.

Lugoje, rugpjūčio 7 d. vasaros teatre (Pokrovska g. № 4), lietuvių jaunimo kuopelė, lietuvių imtinių naudai taiso vakarą. Vaidins: „Likimo bausmė“, 1 veiksmo dram. vaizdelį ir „Aš numiriau“, 1 veiksmo juokai. Po vaidinimo: eilės, Bilevičiaus vedamas choras, paskiau šokiai, žaislai lakstomasis paštas, gėlės. Antraktų laiku ir šokių griež-

NAUJOS KNYGOS.

J. Reselis. **Kooperacija ir tautos uždaviniai.** Vertė P. Šalčius. Demokratinės Tautos Laisvės Santaros leidinys № 1. 1917 m. Kaina 1 r.

„PRADALGIAI“. „Santaros“ priedas. 18 piešinių karikatūrų šių dienų lietuvių visomenės veikėjų. (V. Bielskio, L. Noreikos, F. Bortkevičienės, V. Zubovo, Liutkevičiaus, Kuu. J. Laukaitio, P. Balio, Kun. J. Tumo, St. Šilingo, M. Šleževičiaus, P. Leono, M. Yčio ir kit.) piešėjas A. VARNAS. Kaina 80 kap.

Galima gauti „Santaros“ administracijoje: Petrograd, Baskov, d. 32, kv. 6. Kon. gaz. „Santara“.

Kaina abiejų knygų su persiuntimu 1 rub. 86 kap.

karininkų orkestras. Pradžią lygiai 8 val. vak. Bilietu iš anksto galima gauti Lietuvių Komitete (Pokrovska g. № 62).

Lūgos jaunimo kuopelė.

Redakcijos atsakai.

Samaros lietuviams. Aukavusių belaisvių šelpimui pavardės neišskaitomos. Nedėsimė.

J. Prasauskui. Laiško nedėsimė. Kreipkitės į „Grūdo“ draugiją.

Karin. V. Aksomaičiui ir kit. Jūsų prašymas sunku įvykinti, todėl laiško nedėsimė.

Dono Rostovo Komitetui. Kadangi ne mūsų laikraštį liečia, nedėsimė.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

MOKYTOJA ieško vietos

pradedamoje mokykloje. Adr.: Petrograd, Puškinskaja ul., № 11, kv. 62 C. Blaževičy. 131—1.

Reikalinga mokytoja,

pageidaujama galinti pildyti užveždėtojos pareigas vaikų prieglaudoje ir mokytojos. Algos 75 rub. į mėnesį ir visas išlaikymas. G. Kaluga, Litovskij Komitet. 205—3

Mokytojas MATAS ŠALČIUS

prašo atsiliepti giminių, draugų ir pažįstamų Adresas: Amerika, 199 Center St. Pittston, Pa.- U. S. A. 220—4

EMILIJA JANULAITĖ Kauno gub., Raseinių apskr., Baltkalnių sodž. iešk. gim. ir pažįstamų. Adresas: Ekaterinoslav, Elisavetgradskaja 22. 216—3

ONA LATONYTĖ Pakrojo parap. Kauno gub. ieško brolių Jono ir Juozo Latonių, gyvenančių Amerikoje. Adr.: Vitebsk grafa Tolstogo ul. Zemskaja Uprava. Meldžiū visų Amerikos laikr. atsispaudinti. 224—3

PETRAS KARAZIJA ir KLEMENSAS MARKEVIČIUS Kauno gub., Panevėžio apskr., Pilnavos valsč., Senamiesčio kaimo (Staryj Ponevėžj) ieško tėvų ir pažįst. Amerikos laikraščių prašom atsispaudinti Petrograd, P. st. Mal. Koltovskaia ul. 14. 73—3

ANTANAS STEFANAČIUS, Kauno gub., Zarasų apskr. iš Daugalių ieško giminių ir pažįstamų. Adresas: Tomsk, Tomskij okrug. p. soobšč. „Sibirskaja XI“ Vaxteru A. Stefanoviču. 226—1

PRANČISKAS BIRUTIS, Kauno gub., Šiaulių apskr., Gruždių val., Barisių kaim., ALBERTAS GRIGONIS Kauno gub., Panevėžio apskr., Biržų val. ieškom giminių ir pažįstamų. Adresas abiejų: Kostroma, Spaso-Nikolaevskaja Sloboda № 15 d. Svishnikova. 227—3

LIUDVIKAS DAILIGĖNAS Kauno gub., Panevėžio apskr. ieško tėvų, Povilo Sinškio ir pažįstamų.

г. Харьков, Бол. Паносавская ул. д. № 13 кв. 9 I. Лукштикалянису, передать Л. Даймечину. 228—3

PETRAS ŠUMINSKIS Kauno gub., Vilkmėgės apskr., Kanstantinovo valsč. Bimūnų sodž. ieško žmonos Elzbičtos, sūnaus Karolio 5 m. dukterų Onos 6 m., Marijos 4 m. ir sesers Kanstancijos 25 m. Meldžiū atsiliepti ar žinančių pranešti tuo adresu:

Москва, Швивогорская ул., д. В. В. М. Касичкиной, для П. А. Шуминского. 118—8

PETRAS PASKEVIČIUS iš Kauno ieškau motinos, brolių ir sesers, gyvenusių iki karo Kauno gub., Ukmergės apskr. ir Bimūnų kaime, kas turi kokius reikalus prie manęs kreipkitės šiuo adresu:

Дьяконово, Курск. губ., аптекаря П. Л. Паскевича. 223—2

ZUZANA SMILGIENĖ iš Gruždių m. ieškau vaikų ir motinos Onos Kiežgienės. Дѣйств. Армія 1 лазарет 5 стр. Дивизіи пер. Зубонѣ Смильгис. 132—4

EVA VARNAGERIS, Suvalkų gnb., Kalvarijos apskr., miest. Liudvinavo, ieško dukters Marijonos gyvenančios Amerikoje. Petrograd, Торговая ул., д. 25, кв. 11. Amerikos laikraš. praš. atsispaud. 133—1

Kar. Krisis Vegis, Kauno gub., Panevėžio apskr., Daukniškių kaimo, ieško savo žmonos Anės; kas žino prašau pranešti. Дѣйств. арм., Штабъ 12 арміи, 236 рабочая рота 1 взводъ К. Вегисъ.

STEPANIJ KIELAITĖ iš Kauno gub., Panevėžio parap. Pajuodėlių kaimo ieško tėvo Tamošiaus ir motinos Juozapatos, brolių Antano ir Simono (tarnaujančių kariuom.). brolio Juozapo, seserų Kanstancijos, Juozapatos ir Zofijos, dėdės Juozo Kairio (Kalnuočių vienk., Velikių par.), švogerio Kasparo Rakauskio Velzių kaim., Povilo Deveiko Jučionų kaim. Raguvos par. ir giminių iš Preidžių kaimo. Visų prašau atsiliepti šiuo adresu:

Харьковъ, Черноглазовская № 1, Степаніи Келло. 229—1

Kar. PETRAS VARNAS, Kauno gub., Zarasų apskr., Rokiškio par., Skėmių sodž. ieško savo giminių ir pažįstamų. Adresas: г. Осташковъ, Тверск. губ., Посадъ участка д. А. Савина Юзефъ Бурбо del Petro Varno. 230—2

KAZYS KAZLAUSKAS Vilniaus gub., Trakų apskr., Alytos par., Kaliesnikų kaim. ieško giminių ir pažįstamų. Продовольственный трансп., 5 Кавказск. арм. корп. 3 взводъ.

Kareiviai **JONAS BIČKŪNAS** Panvėž. apskr., Žemialio valsč., Skurulių kaimo, **STANISLAVAS ŽYDONIS** Panvėžio apskr., Linkavos miestelio, **JUOZAS PETRAITIS** Panevėžio apskr., Krekenavos valsč., Žydėlių kaim., **TADEUSAS PETRIKAS** Šiaulių apskr., Vieksnių valsč., Pabarškių kaimo, **STANISLAVAS LIAUBA**, Šiaulių apskr., Vieksnių valsč., Orvikių kaim., **POVILAS AUZELIS** Panevėžio apskr., Gulbėnų valsč., Butvinių kaimo, **STANISLAVAS SINUŠAS** Šiaulių apskr., Šiaulėnų valsč., Žaustiečių kaimo, **FELIKSAS ŽALYS**, Šiaulių miesto, **PETRAS GYLIUS** Šiaulių apskr., Padubysio v., Pašiaušių kaimo, visi Kauno gub., prašome atsiliepti giminių ir pažįst. šiuo adresu: Кавказск. дѣйств. армія, 3-й Кавказскій пограничный конный полкъ. Amerikos laikraš. praš. atsispaudinti